

gere Indrømmelser, for at der om mulig i denne Rigsdagssamling maatte kunne opnaas Enighed mellem Rigsdagens Medlemmer og Regjeringen om dette Spørgsmaal. Jeg vil nemlig anse det for i høi Grad beklageligt, om Rigsdagen skulde stilles, uden at man var bleven enig om en Lov paa dette Omraade, for det Første af Hensyn til Udlandet. Hvor desle Meningerne end have været og fremdeles ere mellem Rigsdagens Medlemmer om dette Spørgsmaal, tror jeg dog, at man fra alle Sider har været enig om at ønske, at der maa blive gennemførte saadanne Foranstaltninger, at det gode Urdomme, som det danske Smør har erhvervet paa det engelske Marked, ikke skulde blive forringet. Men stilles Rigsdagen, uden at der er opnaaet Enighed om en ny Smørlov, saa er jeg bange for, at det vil gjøre et daarligt Indtryk i England. Ganske vist tror jeg ikke, at Englænderne i Enkelthederne særdeles nøie følge vore Forhandlinger herhjemme, men dette Spørgsmaal og den Bevægelse, som er reist i Anledning af det, har nu alligevel tilvendt sig saa megen Opmærksomhed — den Agitation, som er reist, er jo ogsaa naaet over paa den anden Side af Besterhavet — at dersom det Hele skal ende i Sngenting, kan det ikke undgaa, at man bliver opmærksom derpaa derovre, og jeg frygter som sagt, at man da vil faae det Hovedindtryk, at i Danmark har der været udfoldet en ganske betydelig Anstrængelse i Rigsdagen for at skaffe større Sikkerhed for, at Danmark kun sender usorfalsket Natursmør til England, men at disse Anstrængelser ere glippede uden Resultat. Det mener jeg vil gjøre et daarligt Indtryk. Dernæst vil jeg ogsaa af Hensyn til vore Forhold herhjemme sætte Pris paa, at Rigsdagen kunde stilles med i det Mindste en ny Smørlov som Udbytte af sine lange Forhandlinger; ellers maa jeg forudsætte, at den Agitation, som er gaaet over Landet i Vinter, fremdeles vil blive fortsat maaste endnu stærkere, og det kan jeg, som jeg ser paa Tingene, ikke anse for ønskeligt. Jeg har havt Leilighed til at overvære enkelte af disse Smørsmøder, og jeg maa sige, at jeg har faaet det Indtryk af dem, at den hele Bevægelse, navnlig efterhaanden som den er stegen i Voldsomhed, er en af de uappetittige Bevægelser, jeg nogenstunde har set. Ærede Medlemmer ville maaste mene, at der har været andre, politiske Bevægelser oppe, der have været endnn mindre tiltalende, men det have de ikke været for mig. I Almindelighed er det dog et Særkjende for de politiske Bevægelser, at selv om de kunne gaa lidt høit, selv om der kan falde stærkere Uttringer end der maaste

burde, og selv om de maaste faae en mere opildnende Karakter, end de strængt taget burde have, har der dog i det Mindste ligget det til Grund for dem, at man fra begge Sider har søgt at gjøre sin Opfattelse gjældende af, hvad der er hele Befolkningens Interesse. Men det er et Særkjende ved Smøragationen, at der ser man ikke saa meget paa det Hele, som man derimod ser paa de Enkeltes Interesse. Det er en Bevægelse, der reiser Interesse imod Interesse og derfor ogsaa let kommer til at reise Samfundsklasser imod Samfundsklasser. Hvis den Bevægelse udvikles stærkere og griber mere om sig, saa man efterhaanden kommer dertil, at det Hele bliver en Kamp om Interesser, saa at den Ene søger at værges sin Interesse imod den Andens i Samfundet, maaste under Form af Befkyttelse eller hvad man nu vil kalde det, men dog saaledes, at Befkyttelsen i Virkeligheden betyder, at den Ene søger at rive til sig saa Meget som muligt paa den Andens Beføstning, komme vi til en Tilstand, som ikke er lykkelig. Man kan derved efterhaanden skabe et Helvede i Landet, og det vil jeg som sagt meget ønske, at man kunde undgaa. Hvor vidt det bliver nødvendigt at gaa for at opnaa en saadan Enighed, kan jeg paa dette Standpunkt ikke have nogen Mening om, og jeg maa naturligvis ogsaa sige, at de Fordringer om Indrømmelser, der maatte gjøres, kunne blive saa store, at jeg for min Del ikke vil kunne gaa med dertil, hvor meget jeg end maatte ønske en Afslutning af denne Sag. Der er for mig det Ubehagelige ved hele dette Spørgsmaal, at det eneste Sikke der er derved, det er det, at naar man vedtager en Lov med Tvangsbestemmelser, som man under alle Omstændigheder vil gjøre, gjør man Uret imod Nogle. Det er det eneste Sikke. Hvad Fordel der vil kunne opnaaes derved paa det engelske Marked for vort Smørs Renomme i det Hele staar for mig som tvivlsomt. Det Sikke er for mig, at man griber ind i andre Folks Rettigheder, og det kan fra et fristudet Standpunkt synes det mig, aldrig være tiltalende. — Af de foreliggende Vædringsforslag vil jeg stemme for et Par af de mindst betydelige. Jeg vil stemme for det Underændringsforslag, der er stillet til Vædringsforslag Nr. 2 til § 2. Jeg vil ikke stemme for Vædringsforslaget, men derimod for Underændringsforslaget. Jeg kan ikke Andet end gjøre opmærksom paa, at dette lille Underændringsforslag sandsynligvis dog har en hel Del mere Betydning end den, som den ærede Forslagsstiller og den ærede Minister tillægger det. Jeg kan nemlig ikke læse Vædrings-